

INNLEDNING

Til Tarjei

Denne utgivelsen er dedikert Tarjei Rønnow, som døde i august 2009, førtien år gammel. Bidragene – i form av artikler og illustrasjoner – er signert kollegaer og venner av Tarjei. Og alle bidragene har til felles at de på en eller annen måte er inspirert av hans arbeid.

Tarjei har vært en sentral del av DIN siden grunnleggelsen av tidsskriftet i 1999. Han har bidratt jevnlig i form av artikler og anmeldelser. Han har redigert en rekke enkeltnumre, og han har brukt veldig mange (gratis)timer på de mange usynlige oppgavene som ligger bak en utgivelse. Ikke minst gjelder det for tidsskriftets tidlige fase, da han for en stor del hadde ansvaret for layout og distribusjon. Det var også Tarjei som for noen år siden fikk i stand en avtale med Novus forlag, en avtale som har gjort tidsskriftarbeidet betraktelig enklere og mer profesjonelt. Samlet har Tarjei som fagperson, altnuligmann og entusiast vært avgjørende for at DIN overlevde gründerfasen og i dag er etablert i fagmiljøene.

Faglig var det først og fremst problemstillinger knyttet til natur og miljøvern som engasjerte Tarjei. Det gjelder for hovedfagsoppgaven hans; *Den nye pietismen: miljøvernet i religionshistorisk perspektiv* (1998). Og det gjelder for doktoravhandlingen, som planlegges publisert under tittelen *Saving Nature: Religion as Environmentalism, Environmentalism as Religion*. Mellom disse finnes en rekke artikler, anmeldelser, foredrag og medieintervjuer, mye av det om natur og miljøvern. Tekstene var alltid skarpe, analytiske og velskrevne, og de formidlet hans generelle begeistring for fag og forskning. Tarjeis styrke som fagperson finnes i blandingen av flere ting, tror jeg. Kombinasjonen av kreativitet, intelligens og stayerevne var ingen ulempe. Det samme gjelder for hans vilje og evne til å tenke nytt og nyskapende. Men fundamentet var kanskje først og fremst en genuin og sterk fascinasjon for faget. For religionenes symboler, myter og ritualer, for fantasien og skaperevnen, for det bisarre og underlige, og for den saks

skyld for muligheten for universelle mønstre – på tvers av det kulturelt spesifikke og historisk betingede. Tarjeis forkjærlighet for Joseph Campbell og hans hovedverk *Helten med de tusen ansikter* (som foreligger på norsk i Tarjeis oversettelse) er et eksempel på det.

Men om Campbell og lignende helter fikk inspirere hans arbeid, så befant hans egne analyser seg nokså langt fra romantikerne, universalistene og essensialistene. Tarjei tilhørte det man gjerne kaller den kritiske religionsvitenskapen, et kulturalanalytisk prosjekt som i praksis lar guder være guder og helter være helter, og derimot lar mennesket som kultur- og religionsskapende vesen stå i sentrum for sine studier.

Bidragstyterne til dette nummeret har stått fritt med hensyn til temaer og utfordringer, men alle forholder seg på en eller annen måte til Tarjeis forskning. Tematisk mest tydelig, gjelder dette for de tre første artiklene, som alle handler om natur. Først ute er Cato Christensen med en artikkel om religion i *Veiviseren* – Nils Gaups prisbelønnede debutfilm om samenes mytiske fortid, og ifølge Christensen et uttrykk for urfolks- eller naturspiritualitet og et bidrag til samisk revitalisering. Arne Kalland skriver om japansk sand, nærmere bestemt om hvilke rituelle roller sand fra tidevannssonen spiller i et japansk lokalsamfunn. Ingvild Sælid Gilhus tar oss med til noen av senantikkenes religiøse miljøer via en tekst fra Nag Hammadi, og med det til eksempler på naturen forstått som kaotisk og meningsløs.

Alexa Døving har for anledningen valgt å lese pakistanske innvandrermyster i lys av Joseph Campbells *Helten med de tusen ansikter*. Thorgeir Kolshus presenterer en annen helt, i form av misjonæren Robert Henry Codrington, som gjennom sin innsats for den anglikanske The Melanesian Mission, ble en sentral bidragster til den tidlige antropologien. Med Siv Ellen Krafts bidrag flytter vi hjemover og fremover til den norske medieoffentlighetens kanskje viktigste religiøse helt anno 2010 – den såkalte Snåsamannen, og debatter i kjølvannet av hans ”møte” med helseministeren og helbredelse av hans sønn. Asbjørn Dyrendals bidrag handler om det alternativmedisinske feltet i bredere forstand, med særlig fokus på konspirasjonsteori og demonologi.

Terje Christensen har hatt ansvaret for kunstneriske bidrag til dette nummeret, med utgangspunkt i Tarjeis vennekrets. Foruten av ham selv, omfatter det illustrasjoner av Hedevig Anker, Nina Edwards Anker, Øystein Sjølie, Christopher Haanes, Vibeke Tandberg, Mons Christensen og Per Platou.

dīn 1–2/2010

Peder Anker har fått siste ord, i form av minnetalen han holdt ved Tarjeis bisettelse.

Siv Ellen Kraft
på vegne av redaksjonen i DIN